

det ikke. — mellem Sparekassen og Smør-Eksportforeningen, og hvis det saa ender med, at Sparekassen faar sin Fordrings Gyldighed anerkendt, vil det jo igen føre til en Mængde af Processer mellem de forskellige Mejerier i Smør-Eksportforeningen, inden de faa klaret, hvad hvert enkelt Mejeri skal tilsvare af de $7\frac{1}{2}$ Mill. Kr., og naar saa endelig det er klaret, vil det igen føre til en Uendelighed, en uoverskuelig Række af Processer — jeg kan da i hvert Fald ikke se andet — mellem de enkelte Mejeriers Andelshavere, inden det bliver fastslaaet, hvad hver enkelt Mand skal tilskyde. Og det bliver rimeligvis ikke blot de Andelshavere, der nu ere i Mejerierne; der kan ogsaa være Tale om, at de, der gik ud i Fjor eller i Forfjor, overhovedet de, der ere gaaede ud i de sidste 20 Aar, kunne blive gjorte erstatningspligtige, det vil i høj Grad bero paa, hvorledes Adkomstdokumenterne ere blevne affattede, da de afstod deres Ejendom, deres Anpart i Mejeriet osv. Jeg synes, at hvis vi ved et rimeligt Tilskud fra Statskassen kunne undgaa alle de Ulykker, der ville følge af en saadan Mængde Processer, undgaa dette Spild af Tid og Penge og afværge, at alle disse mange Mennesker skulle blive fuldstændig ruinerede, er det meget forsvarligt, at vi gøre det.

Der er blevet indvendt imod, at Staten giver Tilskud her, at det kan drage farlige Konsekvenser efter sig. Ja selvfølgelig, Konsekvenserne ere jo det værste, men jeg kan nu alligevel ikke se, at der er Grund til at frygte, at Konsekvenserne skulle blive saa meget store. For det første kunne vi dog vel nok gaa ud fra, at naar et saadant Sammenstød af Tilfældigheder og Forhold, som her har foreligget og hidført denne Katastrofe, som vistnok aldrig før i Verdenshistorien har foreligget, er der vel Grund til at tro, at det heller ikke kommer til at foreligge paa ny i en overskuelig Fremtid. Men dernæst er der ogsaa det at mærke, at vi slaa fast, at Sparerne i dette Tilfælde skulle tabe 25 pCt. af deres Indskud. Vil man saa blot overholde denne Regel i Fremtiden, blive de økonomiske Følger af det, vi her gøre, vist ikke store. Men jeg tror af de allerede nævnte Grunde heller ikke, at man fra det, vi her gøre, senere vil kunne slutte, at vi ville være forpligtede til at dække enhver Sparekasses Tab udover 25 pCt. Jeg tror det ikke. Men naturligvis vil det til sin Tid, dersom en Sparekasse atter kommer i Nød, blive paaberaabt.

Som Sagen nu foreligger, kan jeg derfor i det væsentlige tiltræde Lovforslaget. Jeg erkender vel, at det er en ret betydelig Sum, der kræves fra Statskassens Side, indtil 4 Mill. Kr., og jeg vilde gerne, om den kunde blive noget begrænset, men jeg er tilbøjelig til at tro, at det vil være meget vanskeligt at opnaa en saadan Begrænsning; thi hvis Staten ikke giver et ret klækkeligt Tilskud, synes der mig ikke at være Grund til at tro, at vi faa Sparekassen til at frafalde sine Fordringer paa Smør-Eksportforeningen, og saa have vi jo Historien gaaende.

Jeg skal dog ikke tilbageholde den Bemærkning, at jeg er enig med andre ærede Talere, der have udtalt sig om dette Punkt i Dag, i, at det dog vist er tvivlsomt, om det er rigtigt, at man i det andet Ting har afvist det Tilbud, de 5 Banker have gjort. Naturligvis, hvis man ser saaledes paa Sagen, at Pengene spille ingen Rolle for Statskassen, kan det være rigtigt nok, at Statskassen alene indlader sig paa Forholdet, og at Bankerne ere helt udenfor. Men hvis man ser anderledes paa den Sag, hvis man mener, at Pengene netop spille en Rolle, og at det gælder om at begrænse Statens Udgifter mest muligt — og jeg har Indtryk af, at saadanne Synspunkter ville blive gjorte gældende her i dette høje Ting —, vil jeg ogsaa meget henstille paa ny at tage under Overvejelse, om det er rigtigt at afvise Bankernes Tilbud. Det er jo i Penge ikke noget saa særlig stort Tilskud, men jeg synes dog, det er et smukt Tilbud, og det vidner, som ogsaa den højtærede Indenrigsminister gjorde gældende, om, at Bankerne her erkende, at der foreligger en Samfundsopgave, en Opgave af almen Betydning. Skulde man ikke finde det rigtigt, at Bankerne give et Laan hver paa 1 Mill. Kr., var det maaske ikke udelukket, at man i Stedet kunde faa dem til at give et kontant Tilskud svarende til den Renteavance, som skulde indvindes i Løbet af de 10 Aar. Jeg ved det ikke, men jeg synes ikke, det var utænkeligt, at Bankerne lige saa gerne ville give et kontant Tilskud straks i Stedet for at sætte 1 Mill. Kr. fast i 10 Aar til 3 pCt.

Af Enkeltheder i Lovforslaget skal jeg ikke berøre ret mange. Jeg skal kun sige, at jeg er enig i de Udtalelser, der kom fra det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Bramsen) og det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal) og for øvrigt vist ogsaa fra den højtærede Indenrigsminister om, at vi selvfølgelig